Patiënteninformatie

Plaatsen VP-shunt

az turnhout

Inhoud

Inhoud 3
Inleiding 4
Informatie over het ziektebeeld 4
Definitie 4
Klachten en symptomen 5
Breng uw arts steeds voor de operatie op de hoogte van: 6
Voorbereiding op de ingreep 6
Hoe verloopt de ingreep? 6
Het verloop na de ingreep 7
Verwikkelingen 8
Ontslag uit het ziekenhuis 8
Veel gestelde vragen 9
Vliegreizen? 9
Ontregeling van regelbare shunts door magneetvelden? 9
Wanneer moet u contact opnemen met uw behandelende arts? 10
Tot slot 10
Persoonlijke notities / vragen 11

Meer info: www.azturnhout.be/neuro

Inleiding

Deze brochure geeft u meer informatie over de heelkundige behandeling van hydrocefalie door het plaatsen van een VP-shunt. U leest hierin meer over de ingreep zelf, de verzorging in het ziekenhuis, aandachtspunten en richtlijnen voor thuis.

Het is onmogelijk om in deze brochure alle details voor elke situatie te beschrijven. Aarzel daarom niet om extra vragen te stellen aan uw arts of verpleegkundige.

Algemene informatie over administratie, wat u moet meebrengen, uw verblijf in AZ Turnhout, ontslagprocedure, niet-medische begeleiding, enzovoort vindt u op onze website www.azturnhout.be of in de onthaalbrochure. Deze kreeg u normaal gezien bij inschrijving of van de verpleging.

Neem deze brochures mee bij uw opname in het ziekenhuis.

Informatie over het ziektebeeld

Definitie

Hydrocefalie (letterlijk: "waterhoofd") is een aandoening die vaak voorkomt. Bij patiënten met hydrocefalie ontstaat er een **abnormale opstapeling van het hersenvocht**.

Het hersenvocht stroomt door de hersenen en het ruggenmerg en zorgt voor schokdemping. Zo beschermt het de hersenen en het ruggenmerg. Er zijn heel wat ziekten die de stroming van het hersenvocht kunnen beïnvloeden:

Obstructieve hydrocefalie:
We spreken van obstructieve hydrocefalie wanneer er een verstopping zit op de weg die het hersenvocht aflegt. Hierdoor ontstaat er een opstapeling van hersenvocht en zetten de vochtkamers die in de buurt liggen van de opstapeling uit. Hierdoor neemt de druk in de hersenen (soms spectaculair) toe.

Communicerende hydrocefalie:
Hier kan het hersenvocht de normale weg doorheen de hersenen zonder problemen doorlopen maar is er een verminderde opname (resorptie) van het vocht.

Oorzaken voor deze stoornis zijn bijvoorbeeld bloedingen of infecties (bijvoorbeeld meningitis) waardoor het vocht veel eiwitrijker of 'stroperiger' wordt.

Bij deze vorm van hydrocefalie loopt de druk in de hersenen meestal ook op. Bij ouderen ontstaat er soms een specifiek ziektebeeld waarbij een communicerende hydrocefalie met relatief normale druk aanwezig is en die daarom 'Normale Druk Hydrocefalie' of "'Normal Pressure Hydrocephalus (NPH)' genoemd wordt.

Klachten en symptomen

Bij hydrocefalie (obstructief of communicerend) met verhoogde druk in de hersenen:

- Hoofdpijn
- Overgeven
- Sufheid
- In ernstige gevallen kan zelfs coma optreden
- Wanneer de toestand lang aansleept, gaat de druk zich ook overzetten op de oogzenuw en treden zichtstoornissen op.

Bij normale drukhydrocefalie zien we een heel langzaam evoluerend ziektebeeld met meerdere symptomen:

- Moeilijk stappen
- problemen om de blaas te beheersen
- Geheugenstoornissen
- Deze symptomen lijken erg op de symptomen van beginnende dementie.

Meer informatie:

- *Hydrocefalie*: http://www.neurochirurgie-genk.be/ziektebeelden/schedel-en-hersenen/hydrocefalie/
- *NPH*: http://www.neurochirurgie-genk.be/ziektebeelden/schedel-en-hersenen/hydrocefalie/normale-druk-hydrocephalie/

Breng uw arts steeds voor de operatie op de hoogte van:

- Indien u reeds problemen heeft gehad met bloedklonters.
- Eventuele recente gezondheidsproblemen.
- Indien u bloedverdunners neemt; bijvoorbeeld Asaflow, Aspirine,…
- Indien u medicatie gebruikt.
- Indien u allergieën heeft voor medicatie en dergelijke.

Voorbereiding op de ingreep

Uw opnames start op de ochtend van de operatie (tenzij anders afgesproken met uw behandelend arts). U meldt zich aan bij de dienst inschrijvingen op het uur dat afgesproken werd bij het vastleggen van de operatie. Het is zeer belangrijk dat u nuchter blijft (niet eten of drinken) vanaf 00.00 u ’s nachts.

Wanneer de voorbereiding op de ingreep begint, kan u nog naar het toilet gaan. Juwelen, piercings, tandprothesen, bril, contactlenzen, nagellak, make-up moet u verwijderen.

Hierna krijgt u een operatiehemd. Als u bent omgekleed, brengen we u in uw bed naar het operatiekwartier. We weten steeds wie u bent door een armbandje aan uw pols. Hierop staan uw naam en kamernummer.

Hoe verloopt de ingreep?

De ingreep gebeurt onder algemene verdoving en duurt ongeveer een half uur.

De hydrocefalie wordt behandeld door het overtollige of geblokkeerde hersenvocht weg te voeren uit de hersenkamers. Dit doet de arts door middel van een shunt. Een pomp of "shunt" is een siliconen afvoerbuis die we in het lichaam plaatsen. Deze pomp leidt het teveel aan hersenvocht af vanuit de hersenkamers naar een andere plaats in het lichaam (meestal de buik en soms het hart).

Meestal hebben deze pompen een drukklep met een vaste weerstand of met een regelbare of aanpasbare weerstand. Regelbare shunts zijn veel

duurder. Ze worden meestal gebruikt bij aandoeningen waarbij er een risico bestaat dat de pomp teveel hersenvocht zou afvoeren ("overdrainage" waarbij de hersenkamers teveel hersenvocht verliezen en de wanden tegen elkaar beginnen te kleven).

- **Ventriculoperitoneale (VP) shunt**: afleiding vanuit de hersenkamers naar de buikholte (peritoneum of buikvlies).
- **Ventriculocardiale shunt**: afleiding vanuit de hersenkamers naar de voorkamer van het hart.

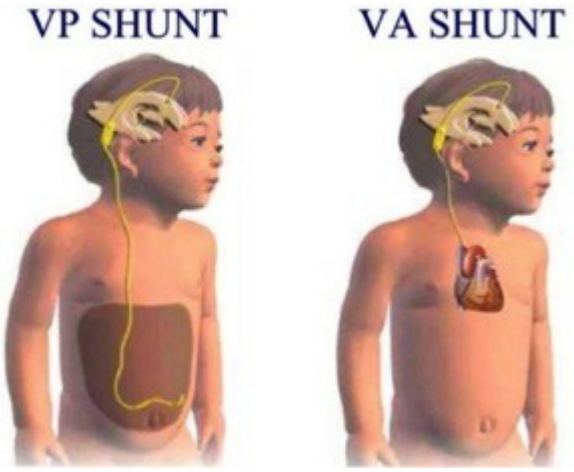

Het verloop na de ingreep

Na de operatie wordt u wakker in de ontwaakruimte (verkoeverkamer) van het operatiekwartier. Hier ontwaken ook andere patiënten na een operatie. Een verpleegkundige zal uw bloeddruk en hartslag regelmatig controleren. Als u goed wakker bent, brengen we u terug naar uw kamer.

De dag van de ingreep is een rustdag. U mag eten of drinken enkele uren na de ingreep, in overleg met de anesthesist. Uit bed komen op de dag van de ingreep doet u beter niet. U mag wel naar het toilet gaan.

De dag na de ingreep mag u uit bed om rond te stappen. Deze dag nemen we ook een controle CT-scan, om de VP-shunt na te kijken.

Verwikkelingen

Hoewel we alles doen om de kans op medische verwikkelingen zo klein mogelijk te houden, kunnen bij elke ingreep toch onverwachts neveneffecten optreden. Dit kan zowel gebeuren tijdens de ingreep als in de herstelperiode. Meestal zijn complicaties zeldzaam en kunnen we ze behandelen.

Bij deze ingreep zijn de meest voorkomende complicaties:

- Algemene risico's van de verdoving
- Bloedingen bij plaatsing van de shunt
- Wondproblemen
- Infecties van de shunt
- Verstoppingen van de shunt

Het is ook belangrijk om te weten dat een shunt kan verstoppen, loskomen of infecteren. Deze problemen kunnen zowel vroeg als laat ontstaan (maanden en jaren na de operatie). Een verstopping zorgt ervoor dat (soms vrij plots) de klachten die u had voor de operatie terugkomen. Vooral bij kinderen is er risico op problemen met de shunt, zeker als ze al op jonge leeftijd een shunt nodig hadden.

Ontslag uit het ziekenhuis

U blijft ongeveer 2 tot 3 dagen in het ziekenhuis.

Als u thuis nog medicatie moet nemen, krijgt u hiervoor een voorschrift van uw arts. Hij zal u ook bijkomende informatie geven voor de eerste tijd thuis.

Uw huisarts mag de hechtingen rond de 10de dag na de operatie verwijderen.

Het kan dat u regelmatig hoofdpijn heeft wanneer u herstelt na de operatie. De hoofdpijn zal na verloop van tijd afnemen.

Na zes weken komt u terug naar het ziekenhuis voor een nieuwe CT-scan van de schedel. Nadien heeft u een afspraak bij uw arts. Deze afspraak krijgt u bij uw ontslag mee naar huis.

Veel gestelde vragen

Vliegreizen?

U mag reizen met het vliegtuig na de behandeling van hydrocefalie. Metaaldetectoren kan u normaal gezien gewoon passeren.

Het kan handig zijn om het identiteitskaartje van het type shunt en eventueel de gegevens van de laatste instellingen mee te nemen op uw reis. Zo heeft u de nodige informatie bij voor het geval er problemen in het buitenland ontstaan en u daar in het ziekenhuis moet opgenomen worden.

Ontregeling van regelbare shunts door magneetvelden?

De sterkte van de meeste magnetische velden (metaaldetector, gsm, koelkastdeur, microgolfoven) is te zwak om problemen in de pomp te veroorzaken.

Direct contact met een magnetisch veld onmiddellijk op de shunt moet u wel vermijden.

- In sommige gevallen kan het vasthouden van een laptop of iPad vlak tegen de shunt problemen veroorzaken.
- Het magnetisch veld van een MRI-scanner is zeer sterk en kan wel een probleem vormen.

Tegenwoordig zijn de meest moderne regelbare shunts MRI-compatibel. De fabrikant garandeert dan dat de instelling van de shunt niet wijzigt wanneer u in het ziekenhuis onder een MRI-scanner gaat (tot maximaal 3 Tesla). Toch raden we u aan om bij elk MRI-onderzoek op voorhand te vertellen dat u een regelbare shunt heeft. Zeker als het onderzoek in een ziekenhuis gebeurt waar de shunt niet geplaatst werd.

Wanneer u twijfelt of de instellingen van uw pomp beïnvloedt zijn door een magnetisch veld, raden we u aan om zeker zo snel mogelijk een afspraak te maken bij uw arts.

Wanneer moet u contact opnemen met uw behandelende arts?

- Toenemende hoofdpijn
- Koorts
- Epilepsie
- Zwelling of ontsteking van de wonde
- Vochtverlies uit de wonde
- Verwardheid
- Problemen bij het vormen van woorden
- Problemen met het zicht
- Als de symptomen van voor de operatie (bijvoorbeeld hoofdpijn, verwardheid, onstabiele gang) terugkomen of verergeren

Tot slot

Als u nog vragen heeft dan kan u steeds telefonisch contact opnemen met:

1. Het secretariaat van uw behandelende arts: 014 40 61 84

2. Het ziekenhuis:
   - Afdeling neurochirurgie: 014 40 61 01 of 014 40 61 03
   - Spoedgevallen campus Sint-Elisabeth: 014 40 60 11

Meer info: www.azturnhout.be/neuro

Hopelijk draagt deze brochure bij tot een aangenaam verblijf in het AZ Turnhout. Wij wensen u een prettige thuiskomst en een voorspoedig herstel!

Persoonlijke notities / vragen

Als u vragen of opmerkingen hebt, kunt u die hier noteren. Zo hebt u ze altijd bij tijdens een gesprek met de arts of verpleegkundige.

AZ Turnhout vzw
www.azturnhout.be
info@azturnhout.be

Campus Sint-Jozef
Steenweg op Merksplas 44
2300 Turnhout
014 40 60 11

Campus Sint-Elisabeth
Rubensstraat 166
2300 Turnhout
014 40 60 11

V.U. : Jo Leysen • gedelegeerd bestuurder AZ Turnhout vzw (vertegenwoordiger Eleyas bv)
Steenweg op Merksplas 44 • 2300 Turnhout